

39. 41. 49. f. h. any

1056

Előfizetési díj.

Helyben:

Egy évre . . . 4 frt — kr.
Fél évre . . . 2 „ — „
Negyedévre . . . 1 „ — „
Egyes szám ára . . . 10 „

Előfizetési díj.

Vidéken:

Egy évre . . . 4 frt — kr.
Fél évre . . . 2 „ — „
Negyedévre . . . 1 „ — „
Egyes szám . . . 10 „

VÁCZ.**HELYI ÉS VIDÉKI ÉRDEKŰ HETIKÖZLÖNY.**

Hirdetmények díj 3 hasábos petty sorért 5 kr. — Többesrét vagy terjé- || Nyilt térbelvaló közlemények után három hasábos sorért 15 krajczár delmes hirdetéskénti árlemegedés adatik. || szulmatatik.

Az előfizetési pénzek és a lap szellemi részét illető közlemények „Vácza” szerkesztőségéhez fő ut. 84. szám alá Vácra küldendők.

Hirdetések felvételnek a sikert. Iparint. könyvnyomdájában, a művezető által.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Vác, 1872. Január 1.

Szavunkat adtuk, az igaz, csak hogy önönmagunknak, és így ezt bár mikor vissza is vehetnők, — miszerint a mi kedves, és jobb sorsot érdemlő szülővárosunk és ezzel szorosan egybefűzött vidék érdekében megindított lapot bármily áron, bármily áldozattal fenntartandjuk.

Nem riadtunk vissza semmi áldozattól; a penészes előtételteknek; helyből nem mozdulás embereinek; a nagyúri puffeskedők, egész életüket és képességüket gőg fitogatásában gyakorlók embereinek; sőt még a burmoillatú hivatalos kabátba burkoló ál tekintélyeknek egész rajától sem.

Tűrtünk, áldoztunk; tűrni, szenvedni és áldozni fogunk jövőre is,

mert azon meggyőződés él bennünk, hogy valahára a nyilvánosság fényét meg fogják szokni szemünk.

Ha pedig a jótékony hatású fény fel fogja nyitni szemünket, és látni fogunk, látni saját retrograd irányu mozgásunk fényét, ennek időnként sőt a mozgató erőt is, akkor nem hisszük, hogy visszavágyandunk ama barlangba, hol mi megfosztva a látás nemesebb érzékétől, sötétségzűlta baglyok vezetésére voltunk utalva.

Azonban ne éljünk recriminációkkal; olvasó közönségünk jól tudja, hogy czélunk eléggé nemes arra, hogy ne csak figyelemre legyen méltatva, sőt követőkre is leljen.

Ha találkoznék egyén, ki minket önzéssel, vagy ennek legtávolabb ár-

nyával vádolna, az bizonyára visszavonná vádját a legelső figyelemretelese a midőn őt arra utalnók, hogy nézzen körül, volt-e eset, hogy önmagunkról, vagy hozzánk közel álló egyénről meg nem feledkeztünk mindannyiszor, a hányszor a közjó érdeke szemünk előtt állott, és e közjónak érdekében fel kellett áldozni mindent, önhasznot, önérdéket, jó barátot, rokont, sőt néha élveinket is.

Önmagunkat sem akarjuk szerepmenteltli glyeiriákkal körül venni, mert tudjuk, hogy a jó akarat még semmi, főleg a mai pusztán csak eredményekért élő practicus világban, de hogy jó akaratunkat a mult éveknél is nagyobb credmény kövesse, okvetlen közönségünkhöz kell fordulni, fo-

TÁRCSA.**Anyám szelleméhez.**

Tizennyolcz éve gyászolom
Halálod, óh anyám,
S arczod feledni nem tudom
E nagy idő után,
Pedig csak egyszer láttam azt
Teljes életemben,
Mint láttam az első tavasz,
Midőn megszülettem.

Egy szelid mosolyt vetél rá,
Mint fiad viszonza —
Aztán elhunytál, jó anyám,
A sors nem kímélte;
En születtem, te meghaltál,
S ez volt egy időben,
Midőn forrón átkaroltál
Szerelmi hevedben.

Helvettem a halál karja
Ölelt meg ridegen,
S lelked magával ragadta
A sötét földjen;
Egy magasztos csók ajkadról
Volt búcsú-szózatod.
S gyermekek ez anya-csoktól
Már lelkesült legott.

Szerény sirhalmod sem tudom
Hol s merre domborul.
Hisz kisedd vala még korom —
Emlékszem s könyvem hul...
Szívem szarul emlékedre,
Óh drága jó anyám —
Vajha simulnék kebledre,
Ajkad beh csókolnám!...

(Vác).

N. F.

Ilka,

a szép juhász leány.

Novella.

Ista: Nagy Ferencz.

„A nő lepke — mondja a férfi — virágról virágra száll s ha a port a virág kelyhéből kiszedte, tovább, egy más vagy több virágra száll lengeszárnyain, hogy ott is elorozza a virág illatát, — s az így megfosztva e becsőtől, hervadásnak indulni kényesziülön.”

„A férfi, mint dalos madár — mondja a nő — nemcsak mintegy választul — zengve e magasztos szerelmel bájos dalát, könyveden repül rózsaszegélű rózsabokorra.”

A másodikról nem itelek, és az első nem mindig teljesül.

Jaj azon nőnek, ki először szeret — nőmán, eltitkolva édes éretét: — agyába bírá fészkel, szeméből halvány fény sugárzik alá, rubin ajka színtelenséget őlt, arczáról a gyöngéi hajnal pir messzo távozik, mi azon mint tejben úszó rózsá szerepelt; — szívét otthagyan lény emésztí, éte sorvadának indul, és cupán kéredv eszerny-ábrándjainak di s bókól szüntelen.

A promethei szikra lánggá éledése közben nem hagy nyugodni seukit sem.

A szerelmel nem ismer határt, nem korlátát, trónját fényt és gazlagságot, sem rongyos czondrát.

Végtelen annak határa, túlszárnyalja az emberi gondolatot.

Ha szegény, ha gazdag az egyre megy, ott nincs kivétel.

Igy történt volt Ilkával is egy alkalmattal, midőn a major kapujában állt, míg anjya a kis libkát hájtá be éjjei szállásukra napnyugtakor.

Ilka a juhász leány volt.
Akkor egy fiatal dalia tette sőtáját hazza felé, s Ilka anyjával beszéde eredett mialatt mind közelebb érték a majorhoz, hol Ilka állott.

Az ifjú megpillantván Ilkát, az neki igen meglepetést vagy talán régebbiről is ismeretek egymást.

Ilka is meg pillantván az ifjút, ugy

egylet- és Tűzoltóegylet javára 1871. évi január 10-én A „Curia” teremben dalestély rendezend. Egy személyes felhívás. A „Dalkör” tagjai részére személyenként — 50 kr. Kezdele estí 7 órakor. A tisztá jövedelme fele a váczi „Nőegylet,” fele pedig a váczi „Tűzoltóegylet” javára adatik. Műsor a z a t : 1. Tavaszdal. Vegyeskar. Zongora kísérettel. 2. Vándorját. Koncert. 3. Dalkör dalai. 4. Naptelek. nautsch. 5. Singermarsch. Ottódi. Enkei a Dalkör.

A karácsony ünnepejé kisedő órádnakban is megtartott. — Valóban élvezetes látványt nyújtott, a gyönyörűen kiállított karácsoni köré csoportosult kisedő sorozat örömszorgató arca. — Örmömi említi meg, hogy a karácsonfal Intézdny Soma, a karácsonfa dús felszerelésével pedig ifjú Steiner Sámuel urak voltak zívessék órádnak megjelölendők. Végék a nemek ajándéka, legelőször a kisedő zívesséket. — A kis szerp nevűen Sándy György intézet vezérő.

Tűzoltók alapszabálya is feltérjesztett végre l! a korselőzőköt a tél fagyá összehozta, és ezeknek be kellett térni az időpontot, de a tűzoltók nem lenne jó bevárni, hogy őket a tűzheve kergesse össze és egyáltalán nem szükséges bevárni az idő pontot; aztán tég könyveben is előállható, mint jég, főleg nyáron; kérdéseik csak meg a „pölgártársunkat”.

Dalkör estélyének, mint a múlt évben, az ideí farsangi időszak alatt is megtatnak, az első lesz t. hó 20-án az országos dalár szövetség központi bizottság pészterá javára. — 2-ik február 1-én a tagok részére kedvetmunkái ingyen. — 3-ik február 13-án Bohóc-estély lesz.

Dalkörünk működő tagjai szorgalmasan tanulnak, és dícséretűleg legyen mondva, a régi apathianak semmi nyoma egészen új darabokkal fogják megenni közönségünket.

Korsorolász egylet, igen igen — korsorolász egyletünk is van — a meny nyában rögönözve a tél fagyá összehozta e sport kedvelőit; mint említették is már, nem csak egyesek korsoroláznak, sőt a szó szoros értelmében élvezetet szerzenek a

nézőknek; a múlt ünnepek alatt száz és száz néző volt jelen gyakorlatoknak, az udvarias gyakorlatok pedig plans szabaddal járják el a nőt közönözget; — nem szabad elmulasztanunk kiemelni, hogy igen tgyes nő közorolászaink is vannak közöttük, Spies Ágoston vadász kapitány kedves néje és Müller Anna kisasszony. Müller Miklós kedves szép leánykja kitűnik, a ferial között Spies Ágoston vadászkapitány, Koller József urak a legügyesebbek.

„A gyakorlati mezőgazda- mint okosról növénytermelő, állattenyésztő, kertész, borász- és házigazda. Népszerű lap, szerkesztő és kiadó Sporon Pál, a kecskelyi gazdasági felsőbb tanintézet és földművelési iskola igazgatója. Előfizetési ár egy forint két ft. előfizetheti Keszthelyen a szerkesztőnél. Lapunk szük tere nem engedi az egész felhivatást közölni, azonban tekintve, hogy e lap nagy hasznát fogja pótolni, hátrán merjük ajánlani gazdálkodó közönségünknek.

Különfélék.

Eötvsös „Karthausi” jának eredetéről érdekes dolgokat ír Molnár Aladár a „Pesti Napló”-ban. Ő a mult év szeptember havában magától b. Eötvsötől hallá elbeszéli amaz eseményeket, melyek a hűres regénynek ha nem is tárgyulak, de megírásában indító okul szolgálak. Eötvsös József fiatal éveiben déli Franciaországban akart nagyobb körutat tenni. De az akkor legbiztosabbnak tartott „királyi kocsikon” nem kaphatván helyet, nyerges lovat bérelt s Franciaország nagy részét lóháton utazta be. Így jutott el a karthausiak zárdáját színtén meg akarta tekinteni. A zárdá kapujához évre, két helyget talált ott heves vitában a kapuőrrel. Az egyik hölgy fiatal és szép volt; olajszin arcán szenvedélyesség tükröződött, s nagy fekete szeméből fájdalom és harag sugárzott. A másik valószínűleg társalgónője volt. A fiatal

hölgy hevesen követelte beolvasztatását, a kapuőr azonban ellenkezett, miután a zárdá kapuját nem szabad nöfnek átélni. A nő később zokogni kezdett, de a kapus hajtatlan maradt. Eötvsös, kit e jelenet nagyon megalhatott a hölgy szándéka után tudakozólt s ez heves érzelim kitörése közt mondta el, hogy egy fiatal ember akarna őt kiszabadítani, kit rög cseresznyevék fűtek a zárdába. Ő fol szerzőzött elő világotlan, hogy boldogságához semmi sem hiányzik, de nem akarják beereszteni. Eötvsös megérte, hogy a fiatal ember értesítési rokonának ítlétéről, s ha lehet kieszközöli a zárdafüzetőktől találkozásokat. Eötvsös fol is kereste az illetőt. Alig 23 éves, nyulánk terméti, szellemes arc kifejezéstű fiatal ember volt, kinek egész lényén az eláfradt lélek resignáltja tükrözött vissza. Eötvsös elmondá neki, a mit a nő töredézet beszédeiből kivehett, de a fiatal ember értésére állt, hogy fölavátása előtt már nem akar kijönni a zárdá kapuján, s ekkép a nő csak levél útján tudathatja vele szándékát. Eötvsös készséggel vállalkozott a válassz átadására. A nő megköszönte a lovagiaságot, s egy alig negyedóránnyira eső házban fogadott szállást. Eötvsösnek nagy nap kellett várakozni, míg az idegen hölgy elkészült levelel. Negyedik napon végre kézbesíthette az egész irat csomagot képezett levelet az illető fiatal embernek. Az nem fogadta el, csak a zárdafüzetőknek kezébe, ki zivére köte, hogy gondolja meg jól tette, s úgy határozott. A fiatal ember távozott, de alig egy óra múlva visszazért, kijelentve, hogy elolvasta a levelet s határozott: ő marad a zárdában s leteszti a fogadalmat. „Mondja meg ön — szölt Eötvsösöz — ama nőnek, hogy elolvastam iratát, de ál.

imádkozik, sóhajtt földig borult feje s a kereszt előtt csókolja meg a földet is; összekulcsolja kezét, és fele két óra, s mervezen meg a végtelen magába, imádkozni láték, és tisztelő a kö emelvény, végre tovább vándorog törden a kápolna ajtajához, melynek küszöbét ismét forró csókja meg, és sir s imádkozik.

A nép ilkát örültek tartja ilka szergettt hó koblének legszentebb érzetével, és azután epede ki már egyszer köte kezét s kit talán már nem egyszer látott, és gondolataiban szüntelen ölelt.

Ez ifjú Tornyai Géza volt. Géza tudatá szölvével, hogy e nőt hajlandó volna nőt vendégre ánde szálló erősen ellenekzt, mert gazdagok voltak, s mondák hogy az köldösöz hozzá képest, s csak rablásjáról lehetne, nem szerelem.

— Az ifjú szölvében a nejével még zsenge volt, tehát engedett a szálló parancsnak, s könnyen feléte a nejével. Ilkának azonban nem színt meg mind jobban lobogni szereme; — titkon vágyott szeretett, míg az megrogzött benne s tompitni kezdé agyát.

Szálló mely aggodalma estek, nem tudták mi baja ilkának, mert ilka nem szölt. Hallgaltott, némán túrt és szenvedett.

Történet egy alkalmmal kora reggel hogy Géza színte ki ment, a hétközpönlakó hóva ilka igen gyakran szokott járni. Már a hétközpönlakó volt, gondolataok merülve haladt előre, midőn egyszer véletlenül fölpillant, s egy térédel nő tűnik kremezti ki egy ablakszerő falakban lévő Krisztus szobra előtt imádkozott; — Géza lassú léptekkel megalodott a nőhöz közel álló szöszödel topony megé.

Az ifjú merveben búsult, midőn a térédel nőben ilkára ismert. Ilka sóhajtott, s az ifjú úgy érzé, mint ha e sóhajtt ő is illetné, ment megrogzódattá őt valójában.

A nő gyorsan fel szökte helyéből, lépette a temető felé irányozta. Géza nyomban követé őt. Ilka körül járta a nőket házfájt, s midőn Gézát észre vette, hogy síroval léptéit, háza sziettt, mit az ifjú is csökeledett.

Géza szölvében fölébredett ismét a szerelme hatalma a nő iránt, s nyugalmát nem lelő schol.

Ezek története után pár héttel halálra csendült a gyász harang, mely messze hangzott a csendes alkonyon.

Egy egyszerű temetés menet látszott a temetőbe vezet, uton, melyt a kegyeleles részvétű néhány embere kísért a nyugolomra.

Itkét kísérték a nyugolom hazáába. A gyászmenetet egy halvány fiatal ember követé nyomban, bánat dúta arcában egy végzédel éreztése volt olvasható.

Az ünnepejé csendet, a bicsóhárang gyász hangja még tösebbé tévé.

Már a sírhoz értek az utolsó imádt regegé el a nő ajka. — még egy pillant, és ilkát, a szép juhász leányt, föld alá bocsáták embertársai, s még egy pillant, s a halvány ifjú ott terem ilka sírjánál.

Megálljanak! — szölt a sírfüzetőz. Ünnepejé csend és ámulat állt be.

— Az ifjú lértelét a sír lábánál és hallkan imádkozott — — — aztán pistolyt vön elő a gondolót gyorsaságával — — — egy dörrenést — s az ifjú halva bukkott elő a sírho ilka koporsójára, mielőtt e szavak hangzottak el ajkairól: Ide temessenek!

Ez ifjú, Géza volt.

A nép ajkáról egy néma solaj törté elő, s ijedten tekinté a sírho, hol a két némán szerető szív nyugomni kívánt.

A sír fölött a legzubbott est pir lengett. . . .

tala nincsenek megingatva okaim, melyek a zárdaiba hoztak. Én itt maradok s karthausi leszek." Midőn Eötvös e választ tudatta, a nőn oly nagy fájdalom vett erőt, hogy ő lovagias Toladának tekinté őt az első nagyobb állomásig elkísérni. Utközben a fájdalom kifejezését a harag erős kitörése váltotta föl, s a hölgy hol francia, hol spanyol nyelven folyvást szidalmazta a papokat, kik minden gonoszságot elkövetnek, csakhogy a közéjük lépők után gazdag örökséget jussanak. Eötvös hasztalan mondta el a zárdaönök loyális eljárását. A költő később, midőn Párisba visszatért, annyit tudott meg, hogy ana nő a spanyol arisztocrácia tagja volt s Apponyi osztrák követnél több előkelő spanyol tudakozott b. Eötvösről, s a leglovagiasabb nemesről, ki egy spanyol hölgy iránt oly nagyon viselte magát, hogy az által minden spanyol nemeset leköteltetett." E történetke képezi a „Karthausi“ magvát, melyhez az anyag legnagyobb részét

azonban magának a költőnek életviszonyai, szenvedései, érzelmei és eszméi szolgáltatnak. A hangulatot azonban egészen a zárdaiban kapta híres művéhez, mely nagy rázkódásokat idézett elő kedélyhangulatában. „Vajha soha ne irtam volna!" mondá maga. Eötvös, miután a regény írása neki igen sok szenvedést okozott.

Opium-club. Párisban nem rég alakult egy „opium kedvelők társulata," mely Páris egyik elegans szállójában rendezte be helyiségét. E társulat azon czélból alakult, hogy „a jelen szomorúságai mellett a valót kiverje felelőből." Ezen szállóban számos díszes hoadoir van e czélra nyugágyakkal és opium-füstölő készülékekkel berendezve. A club minden tagjának kötelessége az opiummárm után a mámor alatt tett észleleteiket és felfedezéseiket jegyzőkönyvébe beírni, hogy az év végén nyilvánosságra hozassék.

Előfizetni lehet helyben Spitzer Miksa könyvkereskedésében.

Előfizetési felhívás

„V Á C Z“
Hetiközlönyre.

Lapunk a múlt év letelével harmadik évfolyamát nyitotta meg, hogy társadalmi kérdéseinkben mennyire egykezett megelégedni rendeltetésének, azt olvasóink jól tudják, hiszen tekintünk a jövőbe, mert alaposan meggyőződünk arról, hogy t. közönségünk belátta, miszerint ily közlönyre Vác- és vidéknek égető szüksége van, s nem vonandja meg a fenntarthatás költségeihez előfizetéseik útján járulni.

Előfizetési feltételek helyben és vidékre: Egy évre 4 ft. Fél évre 2 ft. Negyed évre 1 ft.

Felolós szerkesztő: ÉLÍÁSSY GYULA.

H I R D E T É S E K.

MEGHOSSZABBÍTÁSA

A HAZAI ZENEMŰVÉSZEK SEGÉLY-EGYLETE

nagy ezüst sorsjátékának.

Eme számos és gazdag nyereményekkel ellátott sorsjáték jegyeire föl hívjuk a t. cz. hazai közönség figyelmét.

A nyeremények száma 100.

A nyeremények összes értéke 6000 forint.

Főnyeremények: Egy 3000 ft értékű pompás asztali ezüstkészlet (1400 lat súlylyal).

Egy 800 ft értékű pompás Bösendorfer hangversenyzongora. — Egy 400 ft értékű pompás női ezüst pipereszekrény és készlet. — Egy 300 ft értékű (Tietz készítette) harmonium hangszer. — Egy 100 ft értékű ezüstnyeremény (billikom).

Továbbá: négy darab ezüstnyeremény, mindenik 50 ft értékkel.

Huszonkilenc ezüstnyeremény, mindenik 20 ft értékkel.

Hatvankét ezüstnyeremény mindenik 10 ft értékkel.

Mind eme ezüstnyeremények, Szű:mák és fiai pesti arany-ezüst és ékszerkereskedéséből valók s annak kigyóutcazi kirakatában vannak közzsemlekre kitéve.

E sorsjegyeknek 1871. év decz. 31-re kitűzött húzása, a m. kir. pénzügyminiszteriumnak 1871. november 29-ről 58,343. sz. alatt kelt engedélye folytán:

1871-ik év april 15-ig van elhalasztva, mely napon a húzás visszavonhatlanul meg is fog tartatni.

Egy sorsjegy ára 50 kr.

Minden 10 sorsjegyre kettő gratis adatik.

Ily sorsjegyek, akár elárúsításra, akár — kész fizetés mellett — megrendelésre kaphatók t. Sztupa György ir kezelt pénztárnoknál (Pesten, szenátor „magyar korona“ gyógyszerár) valamint minden hazai nagyobb város kiválóbb kereskedéseiben.

Megrendeléseket az egylet titkári hivatala s a Zenészieti lapok szerkesztősege is elfogad (Pest, kerpesi ut 5. sz.) s a küldeményeket azonnal teljesíti.

Pest, 1871. decz. hó.

A sorsjáték kezelő bizottsága.